

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 14 Οκτωβρίου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Βασιλική Σοφιανού (εισηγήτρια) και Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Σύμβουλοι, Αθανασία Παπασταμάτη και Ελένη Ροζάκη, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Επιτροπέυουσα Πάρεδρος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Χαρίκλεια Ζάχου, που αναπληρώνει νόμιμα την κωλυόμενη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας.

Γραμματέας: Γεωργία Φραγκοπανάγου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ... ανακοπή (Α.Β.Δ. ...) α) του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη και β) του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα (οδός Αγίου Κωνσταντίνου 8) και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του, ο οποίος παραστάθηκε, ομοίως, διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη, **κατά** του ..., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως, κατ' άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, του πληρεξουσίου δικηγόρου του Κωνσταντίνου Κουτρέτση (ΑΜ/ΔΣΑ 14956),

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, η οποία ζήτησε να γίνει δεκτή η ανακοπή.

Την Επιτροπέυουσα Πάρεδρο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 357 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα**Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο****Αποφάσισε τα εξής:**

1. Με την υπό κρίση ανακοπή, κατ' εκτίμηση του περιεχομένου της, ζητείται η ακύρωση της από ... επιταγής προς πληρωμή που συντάχθηκε κάτω από το πρώτο, με αριθμό ..., εκτελεστό απόγραφο της ... τελεσίδικης απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία (επιταγή) κοινοποιήθηκε στις ... στο Ελληνικό Δημόσιο και στον e-ΕΦΚΑ. Με την προαναφερόμενη απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η, από ... (ΑΒΔ ...), αγωγή του επισπεύδοντος την αναγκαστική εκτέλεση, πολιτικού συνταξιούχου, πρώην νομάρχη, και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σε αυτόν το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (28.387,21 €), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Συναφώς, στο ως άνω απόγραφο αναφέρεται ότι οι ανακόπτοντες (Ελληνικό Δημόσιο και e-ΕΦΚΑ) υποχρεούνται να καταβάλουν στον καθ' ου η ανακοπή το συνολικό ποσό των τριάντα δύο χιλιάδων τετρακοσίων πέντε ευρώ και ογδόντα πέντε λεπτών (32.405,85 €), το οποίο αναλύεται ως εξής: α) για κεφάλαιο το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (28.387,21 €), β) για τόκους το ποσό των τριών χιλιάδων εκατόν σαράντα ενός ευρώ και σαράντα ενός λεπτών (3.141,41 €), γ) για την εξόφληση του τέλους απογράφου το ποσό των εξακοσίων σαράντα επτά ευρώ και είκοσι τριών λεπτών (647,23 €), δ) για σύνταξη της επιταγής το ποσό των εκατόν ευρώ (100 €) και ε) για τρεις (3) επιδόσεις το ποσό των εκατόν τριάντα ευρώ και είκοσι λεπτών (130,20 €), επιπλέον δε, εάν χωρήσει αναγκαστική εκτέλεση, και το ποσό των τετρακοσίων ευρώ (400,00 €) ως έξοδα αναγκαστικής εκτέλεσης.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. στ' του Συντάγματος, οι διαφορές που αναφύονται από την απονομή συντάξεων δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, όσων έλκουν από αυτούς συνταξιοδοτικό δικαίωμα και των εξομοιούμενων προς αυτούς κατηγοριών - στις οποίες συγκαταλέγονται και οι εγειρόμενες διαφορές στο πλαίσιο της αδικοπρακτικής ευθύνης του Δημοσίου από τη θέσπιση και εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων, εντός του ειδικού αυτού

συνταξιοδοτικού συστήματος, που φέρονται ως αντιβαίνουσες σε υπέρτερης τυπικής ισχύος ρυθμίσεις - ανήκουν στην ειδική αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αποκλείεται δε η κρίση άλλων δικαστηρίων επί των εν λόγω θεμάτων, ευθέως ή παρεμπιπτόντως (βλ. ΑΕΔ 1/2004, 4, 3/2002, 4/2001, ΕλΣ Ολ. 484/2018, ΣτΕ Ολ. 2066/1999, 303/1998, ΣτΕ 1827/2010, 516/2004). Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη της ειδικότερης δικαιοδοσίας του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και των διατάξεων του οργανικού του Συντάγματος ν. 3038/2002 (Α' 180), επί ζητημάτων που αφορούν ειδικώς στους δικαστικούς λειτουργούς, καθώς και στο κύριο προσωπικό του ΝΣΚ, σύμφωνα με το άρθρο 100Α του Συντάγματος, και τα οποία (ζητήματα) δύνανται ταυτόχρονα να επηρεάσουν τη συνταξιοδοτική κατάσταση ευρύτερου κύκλου των προσώπων αυτών (βλ. Ειδ. Δικ. άρθρου 88 Σ. 187/2018, 8, 89/2013, 109/2012, 61, 62/2011, 11/2010 και 165/2008, ΕλΣΟλ. 327/2018, 1520, 1521/2016, 4708, 4709/2015).

3. Εξ άλλου, για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας στις διαφορές περί την αναγκαστική εκτέλεση στην περίπτωση που συνταξιούχος δημόσιος λειτουργός, υπάλληλος και στρατιωτικός, καθώς και όποιος έλκει από αυτούς συνταξιοδοτικό δικαίωμα επιδιώκει την ικανοποίηση απαίτησής του από καταψηφιστική απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε βάρος του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ εξετάζεται η υποκείμενη σχέση, στην οποία στηρίζεται ο τίτλος που αποτελεί το θεμέλιο αυτής (πρβλ. ΑΕΔ 5, 8/1989, 18/1993), εφόσον δε η σχέση αυτή είναι συνταξιοδοτική, οι σχετικές διαφορές υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Περαιτέρω, η αξίωση για δικαστική προστασία έχει ως αντικείμενο την προστασία του δικαιώματος, όχι μόνο με τη μορφή της δεσμευτικής διάγνωσης, αλλά και με τη μορφή της αναγκαστικής εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης, ώστε να καθίσταται ενεργός η παρεχόμενη δικαστική προστασία με τον εξαναγκασμό του ηττωμένου διαδίκου να συμμορφωθεί προς αυτήν. Υπό την έννοια αυτή, τα δικαστήρια που είναι αρμόδια κατά το Σύνταγμα και τους νόμους να δικάσουν την κρίσιμη διαφορά, καθίστανται αρμόδια να αποφανθούν και επί των θεμάτων που ανακύπτουν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εκδιδόμενων από αυτά δικαστικών αποφάσεων (βλ. ΣτΕ 819/2015). Επομένως, εφόσον αποκλειστικά αρμόδιο για τις διαφορές που αναφύονται από την απονομή συντάξεων δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, καθώς και όσων έλκουν από αυτούς

συνταξιοδοτικό δικαίωμα και των εξομοιούμενων προς αυτούς κατηγοριών, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εγειρόμενες διαφορές στο πλαίσιο της αδιοπρακτικής ευθύνης του Δημοσίου από τη θέσπιση και εφαρμογή συνταξιοδοτικών διατάξεων, σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. στ' του Συντάγματος, είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο, σ' αυτό ανήκει και η δικαιοδοσία για την εκδίκαση των θεμάτων που ανακύπτουν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εκδιδόμενων από αυτό αποφάσεων. Κατ' ακολουθία, οι περί την αναγκαστική εκτέλεση διαφορές, όταν η εκτέλεση επισπεύδεται από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο ή στρατιωτικό δυνάμει καταψηφιστικής απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδοθείσας επί αγωγής αυτών και αφορά απαιτήσεις τους που απορρέουν από τη συνταξιοδοτική τους σχέση, εμπίπτουν, ως συνταξιοδοτικές διαφορές, στην κατά τα άρθρα 98 παρ. 1 περ. στ' του Συντάγματος δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο εφαρμόζει αναλόγως, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 305 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α'127/29.6.2020), τις διατάξεις του ΚΠολΔ για την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. σχετ. ΑΕΔ 23/1999, ΕΛΣ 3445/2011, 2470/2006, 1250/2002, 1114/2000, 708-711/2000, Πρακτικά Ολ. ΕΛΣ 10^{ης} Συν./24.2.1999, Θέμα Δ', πρβλ. ΣτΕ 819-820, 3000/2015, 1171-1173/2018, 693-696/2019, ΑΠ 107/2018, 714/2019).

4. Ενόψει αυτών, η κρινόμενη διαφορά, η οποία ανέκυψε από την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, για την ικανοποίηση απαίτησης του καθ' ου που απορρέει από τη συνταξιοδοτική του σχέση και επιδικάσθηκε σ' αυτόν με τελεσίδικη απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, υπάγεται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, ως εκ τούτου, αρμοδίως εισάγεται ενώπιόν του.

5. Η υπό κρίση ανακοπή ασκείται από το Ελληνικό Δημόσιο και τον e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι παραδεκτά ομοδικούν, καθόσον η αναγκαστική εκτέλεση έχει κινηθεί από τον καθ' ου σε βάρος αμφοτέρων, του πρώτου υπό την ιδιότητα του εναγομένου στη διαγνωστική δίκη και του δεύτερου υπό την ιδιότητα του φορέα στον οποίο από 1.1.2017 έχει μεταφερθεί, με τις διατάξεις της κ.υ.α.124456/0092/13.12.2016 (Β' 4074), η αρμοδιότητα πληρωμής και αναδρομικών συντάξεων [βλ. σχετ. άρθρα 1 εδ. β, 1B παρ. 2, και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του ν. 4387/2016 (Α'85), όπως

ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις οικείες διατάξεις του ν. 4670/2020 (Α' 43), σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις των άρθρων 51, 53, 70 και 100 του ν. 4387/2016 και την κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσα κ.υ.α. 2915/783/17.1.2018 (Β' 55) για την ολοκλήρωση μέχρι τις 30.4.2018 της μεταφοράς αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών στον εν λόγω φορέα].

6. Κατά τα λοιπά η ένδικη ανακοπή, στρεφόμενη κατά της από ... επιταγής προς πληρωμή που συντάχθηκε κάτω από το πρώτο εκτελεστό απόγραφο της ... απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 308 παρ. 3 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ν. 4700/2020, Α' 127), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και εν γένει παραδεκτά [βλ. άρθρα 933 και 934 παρ. 1α' του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο όγδοο του άρθρου 1 του ν. 4335/2015 (Α' 87), σε συνδυασμό με το άρθρο 305 παρ. 2 του ν. 4700/2020], διότι δεν προέκυψε η διενέργεια άλλης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης μετά την επίδοση της ανωτέρω επιταγής προς πληρωμή. Επομένως, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω το παραδεκτό και η νομική και ουσιαστική βασιμότητα των λόγων της.

7. Με τον πρώτο λόγο ανακοπής προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη από ... επιταγή προς εκτέλεση είναι άκυρη, διότι δεν επιδόθηκε στους ανακόπτοντες μετά την πάροδο 60 ημερών από την επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών της ... απόφασης του ΙΙ Τμήματος, η οποία είχε περιαφθεί τον εκτελεστήριο τύπο. Με αυτό το περιεχόμενο, ο λόγος αυτός είναι παραδεκτός και νόμιμος, στηριζόμενος στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 3068/2002, πρέπει δε να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική του βασιμότητα.

8. Το Σύνταγμα ορίζει στο άρθρο 94 παρ. 4, ότι: «... Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως νόμος ορίζει» και στο άρθρο 95 παρ. 5, ότι: «Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης». Σε εκτέλεση των ως άνω διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές

αποφάσεις ...» (Α' 274), που προβλέπει στο άρθρο 1 ότι το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά ν.π.δ.δ. έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται απροφάσιστα και χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις, ως δικαστικές δε αποφάσεις νοούνται όλες οι αποφάσεις όλων των δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές, σύμφωνα με τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που τάσσονται με αυτές, στο άρθρο 3 τη διαδικασία επιβολής ειδικής κύρωσης σε βάρος της Διοίκησης (με τη μορφή καταβολής χρηματικού ποσού στον ενδιαφερόμενο) σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης, παράλειψης συμμόρφωσης καθώς και άρνησης συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις και τέλος στο άρθρο 4 την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του 8^{ου} βιβλίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. (βλ. εισηγητική έκθεση στο σχέδιο νόμου, σελ. 1, 2). Ειδικά δε στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 παρ. 2 ορίζεται ότι: «Αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. επιτρέπεται μετά την παρέλευση εξήντα ημερών από την επίδοση της απόφασης στον Υπουργό που είναι αρμόδιος για την πληρωμή ή στον εκπρόσωπο του Ν.Π.Δ.Δ.». Περαιτέρω, ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), οι διατάξεις του οποίου συνιστούν το γενικό δικονομικό πλαίσιο εκδίκασης αγωγών από το Ελεγκτικό Συνέδριο από 4.7.2006 έως 15.9.2020, ορίζει στο άρθρο 198, ότι: «1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής. 2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον παραβάτη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη, και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση» και στο άρθρο 199 ότι: «1. Οι τελεσίδικες, οι ανέκκλητες και οι προσωρινώς εκτελεστές καταψηφιστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με την άσκηση αγωγής, αποτελούν τίτλο εκτελεστό κατά το άρθρο 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο εκτελεστήριος τύπος δίνεται σε αυτές σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 918 του ίδιου Κώδικα. Οι παραπομπές γίνονται στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν. 2. Ως προς το, κατά περίπτωση, επιτρεπτό της αναγκαστικής εκτέλεσης των κατά την προηγούμενη παράγραφο καταψηφιστικών αποφάσεων και τη διαδικασία της εκτέλεσής τους, εφαρμόζονται

αναλόγως οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων ... 4. Οι τελεσίδικες και οι ανέκκλητες αναγνωριστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του προέδρου του Δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το κατά το άρθρο 274 τέλος δικαστικού ενσήμου (όπως η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 33 του ν.3900/2010)». Αντίστοιχα, η Δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2021, Α' 57), οι διατάξεις της οποίας τυγχάνουν εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 357, από το δικαστικό έτος 2020-2021, ορίζει στο άρθρο 304, με τον τίτλο «Υποχρέωση συμμόρφωσης», ότι: «1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. 2. ... 3. Η παραβίαση της υποχρέωσης διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση συνιστά παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα και έχει ως συνέπεια την προσωπική ευθύνη του παραβάτη προς αποζημίωση, συνιστά δε ιδιαίτερο πειθαρχικό παράπτωμα» και στο άρθρο 305, με τον τίτλο «Αναγκαστική εκτέλεση», ότι: «1. Οι τελεσίδικες καταψηφιστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με την άσκηση αγωγής, αποτελούν τίτλο εκτελεστό. 2. Ως προς το επιτρεπτό της αναγκαστικής εκτέλεσης των κατά την παρ. 1 καταψηφιστικών αποφάσεων και τη διαδικασία της εκτέλεσής τους, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση των καταψηφιστικών αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων. Αρμόδιο για την εκδίκαση των αντιρρήσεων κατά της διαδικασίας της εκτέλεσης στην περίπτωση αυτή είναι το Τμήμα που εξέδωσε την απόφαση βάσει της οποίας επισπεύδεται η εκτέλεση. 3. ... 4. Οι τελεσίδικες αναγνωριστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου». Εξ άλλου, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) ορίζει στο άρθρο 904, ότι: «1. Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει μόνο βάσει εκτελεστού τίτλου. 2. Εκτελεστοί τίτλοι είναι α) οι τελεσίδικες αποφάσεις ...», στο άρθρο 915, ότι «Αναγκαστική εκτέλεση που αφορά απαίτηση υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία δεν μπορεί να γίνει πριν πληρωθεί η αίρεση ή περάσει η προθεσμία» και στο άρθρο 916, ότι «Αναγκαστική εκτέλεση δεν μπορεί να γίνει, αν από τον εκτελεστό τίτλο δεν προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής».

9. Με τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 4 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος, που θεσπίστηκαν με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Α'

Αναθεωρητικής Βουλής, ως κανόνες παραπληρωματικοί του κατοχυρωμένου στο άρθρου 20 του Συντάγματος δικαιώματος δικαστικής προστασίας – υπό το φως άλλωστε και του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ (βλ. ΕΔΔΑ αποφ. της 19.3.1997, Hornsby κατά Ελλάδος, της 14.12.1999, Αντωνακόπουλος και Βορτσέλα κατά Ελλάδος)- αλλά και των άρθρων 2 παρ. 3 και 14 παρ. 1 του κυρωθέντος με το ν. 2452/1997 (Α΄ 25) Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, κατοχυρώθηκε και ρητά τόσο η δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων κατά του Δημοσίου και λοιπών δημόσιων φορέων (Πρακτικά της 7^{ης}/19.3.2003 και της 9^{ης}/19.5.2010 Γεν Συν ΟΛΕΛΣ, Α.Π. 21/2001), όσο και η υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται προς το περιεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων. Σε εκτέλεση δε των προαναφερόμενων συνταγματικών διατάξεων θεσπίσθηκε ο ν. 3068/2002, στον οποίο διακρίνεται η κατ' άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις, με παράλληλη ρύθμιση και των από τη μη συμμόρφωση επαγόμενων εννόμων συνεπειών, ήτοι του ελεγκτικού της συμμόρφωσης μηχανισμού, από την κατ' άρθρο 94 παρ. 4 του Συντάγματος αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου, για την οποία επιφυλάχθηκε ειδική διάταξη (βλ. την προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 4 του ν. 3068/2002), με αυτοτελή πρόβλεψη των αφορωσών σ' αυτήν διαδικαστικών προϋποθέσεων (γνωμ. ΝΣΚ 157/2014). Στο ίδιο πνεύμα, με τα άρθρα 304 και 305 της Δικονομίας του ΕλΣ [βλ. όμοια ρύθμιση στα άρθρα 198 και 199 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ)], ο κοινός νομοθέτης καθιερώνει και συγχρόνως αντιδιαστέλλει τις έννοιες της «υποχρέωσης της Διοίκησης σε συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις» και της «εκτελεστότητας» των δικαστικών αποφάσεων. Κατά τη ρητή δε γραμματική διατύπωση του άρθρου 305 της Δικονομίας του ΕλΣ (βλ. και άρθρο 199 του ΚΔΔ), εκτελεστό τίτλο κατά την έννοια του άρθρου 904 του ΚΠολΔ αποτελούν μόνον οι τελεσίδικες καταψηφιστικές αποφάσεις που εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με την άσκηση αγωγής, ενώ οι τελεσίδικες αναγνωριστικές αποφάσεις καθίστανται καταψηφιστικές με πράξη του Προέδρου του δικαστηρίου που τις εξέδωσε, εφόσον καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος δικαστικού ενσήμου (ΕλΣ 3445/2011, ΣτΕ ΕφΠειρ 443/1981, ΣτΕ 3000/2015, πρβλ ΣτΕ Ολ. 3141/2006, 1834/2012).

10. Περαιτέρω, από τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3068/2002 προκύπτει ότι ειδική διαδικαστική προϋπόθεση για την εκτέλεση κατά του Δημοσίου ή των ΝΠΔΔ αποτελεί η προηγούμενη επίδοση απλού αντιγράφου του εκτελεστού τίτλου δυνάμει του οποίου δύναται να επισπευσθεί αναγκαστική εκτέλεση στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό ή στον εκπρόσωπο του ΝΠΔΔ που είναι αρμόδιος για την πληρωμή της επιδικασθείσας απαίτησης και η πάροδος εξήντα (60) ημερών από την επίδοση, προκειμένου, όπως αναφέρεται στην οικεία εισηγητική έκθεση, να παρασχεθεί στο Δημόσιο ή στο ΝΠΔΔ, ενόψει της φύσης, της λειτουργίας και της οργανωτικής του δομής, ο αναγκαίος χρόνος για εκούσια συμμόρφωση. Επομένως, για την έναρξη της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, η οποία αρχίζει, κατά το άρθρο 924 ΚΠολΔ, με την επίδοση της επιταγής προς πληρωμή που έχει συνταχθεί κάτω από το αντίγραφο του πρώτου απογράφου εκτελεστού δικαστικής απόφασης, απαιτείται να έχει προηγηθεί η επίδοση αντιγράφου της απόφασης αυτής στον αρμόδιο για την πληρωμή της απαίτησης Υπουργό ή στον εκπρόσωπο του ΝΠΔΔ εξήντα (60) ημέρες πριν από την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, χωρίς να απαιτείται το αντίγραφο της απόφασης να έχει περιαφθεί τον εκτελεστήριο τύπο. Η μη τήρηση του ειδικού αυτού διαδικαστικού τύπου της εκτελεστικής διαδικασίας, η οποία εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο, καθιστά άκυρη την αναγκαστική εκτέλεση που επισπεύδεται σε βάρος των ανωτέρω, χωρίς να απαιτείται να ερευνηθεί το στοιχείο της τυχόν δικονομικής τους βλάβης (ΔΕφΑθ 2038/2016, 4175/2019, πρβλ. ΣτΕ 1386/2015, πρβλ. επίσης ως προς τις δικονομικές ακυρότητες ΑΠ 686/2018, ΕφΠειρ 683/2014, ΕφΑθ 3921/2017 και σε αντιδιαστολή ΕφΠατρ 6/2002). Συνεπώς, στο πλαίσιο αυτό απαιτείται, ενόψει και της τυπικότητας που διέπει τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, πριν από τη διενέργεια της πρώτης πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης να έχει τηρηθεί η ως άνω προδικασία, ήτοι η επίδοση αντιγράφου της σχετικής δικαστικής απόφασης στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό ή στον εκπρόσωπο του ΝΠΔΔ που είναι αρμόδιος για την πληρωμή της επιδικασθείσας απαίτησης και η πάροδος εξήντα (60) ημερών από την επίδοση.

11. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με τη ... απόφαση του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε εν μέρει δεκτή η από ... (ΑΒΔ ...) αγωγή του επισπεύδοντος την αναγκαστική εκτέλεση, πολιτικού συνταξιούχου, πρώην νομάρχη και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σε αυτόν το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (28.387,21 €), νομιμοτόκως από την επίδοση σ' αυτό της αγωγής, ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, για τη ζημία που υπέστη κατά το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 31.12.2018, εξαιτίας της περικοπής της σύνταξης του κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου πρώτου παράγραφος Β υποπαράγραφος Β.3 του ν.4093/2012, οι οποίες αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις. Ακολούθως, στις 25.5.2021, με εντολή του καθ' ου, επιδόθηκε στους ανακόπτοντες αντίγραφο του πρώτου εκτελεστού απογράφου της ως άνω απόφασης με την κάτωθι αυτού συνταχθείσα από ... επιταγή προς πληρωμή, με την οποία επιτάσσονται να καταβάλουν στον καθ' ου το συνολικό ποσό των 32.705,85 ευρώ με το νόμιμο τόκο, από την επομένη της επίδοσης της επιταγής. Προγενέστερα όμως και συγκεκριμένα στις ... και στις ... ο δικαστικός επιμελητής του Ελεγκτικού Συνεδρίου ..., ενεργώντας κατά παραγγελία του Γραμματέως του Τρίτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επέδωσε στον e-ΕΦΚΑ και στο Ελληνικό Δημόσιο, αντίστοιχα, επικυρωμένο αντίγραφο της ... απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επομένως, με την ως άνω επίδοση τηρήθηκε η ειδική διαδικαστική προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3068/2002, αφού η επιταγή πληρωμή επιδόθηκε στους ανακόπτοντες μετά την παρέλευση 60 ημερών από την επίδοση σ' αυτούς της καταψηφιστικής απόφασης του Τμήματος δυνάμει της οποίας επισπεύδεται σε βάρος τους η αναγκαστική εκτέλεση και, συνεπώς, ο πρώτος λόγος ανακοπής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

12. Με τον δεύτερο λόγο ανακοπής οι ανακόπτοντες προβάλλουν, κατ' εκτίμηση του περιεχομένου του, ότι η επιταγή προς εκτέλεση είναι άκυρη, διότι έχει καταβληθεί μέρος του ποσού του οποίου επισπεύδεται η πληρωμή από τον καθ' ου, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και της κ.ν.α.11321/3311/1610/2020. Ειδικότερα, με τον ως άνω λόγο προβάλλεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 αναγνωρίστηκε νομοθετικά η υποχρέωση επιστροφής στους συνταξιούχους του Δημοσίου των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή που επιβλήθηκε στις συντάξεις τους με τις διατάξεις της υποπαραγράφου

B.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 για το διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του νόμου αυτού, ήτοι έως 12.5.2016 και, συνεπώς, με την καταβολή των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή αυτή αποσβέννυνται και οι σχετικές αξιώσεις αυτών.

13. Στο άρθρο 33 του ν. 4734/2020 «Τροποποίηση του ν. 4557/2018 ... και λοιπές διατάξεις» (Α' 139), οι διατάξεις του οποίου συνιστούν μερική συμμόρφωση προς τις αποφάσεις ΕλΣυν Ολ. 1277/2018 και Ειδ. Δικ. άρθρου 88 του Συντ. 1-4/2018, με τις οποίες κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, για τους εντασσόμενους στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, υπό την έννοια ότι ικανοποιούνται μερικώς, ήτοι για το διάστημα από 11.6.2015 έως και 12.5.2016, οι απαιτήσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου και των εξομοιούμενων με αυτούς από τις ως άνω αντισυνταγματικές ρυθμίσεις του ν. 4093/2012, ορίζεται: «1. Ποσά, τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων συνταξιούχων του Δημοσίου, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ... και αφορούν το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 ... καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους 2. Τα καταβαλλόμενα ποσά της παρ. 1 είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία ή τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Κατά την καταβολή των ποσών της παρ. 1 δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 ... ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43 Α του ν. 4172/2013. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες καταβολής των προς επιστροφή ποσών, η οποία ολοκληρώνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. 4. Με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδειάς και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει του ν. 4093/2012, αποσβένονται. 5. Η παρ. 4 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των

δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του παρόντος, ως προς τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το καταβαλλόμενο ποσό της παρ. 1. 6. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς ...».

14. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 εκδόθηκε η Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Επιστροφή ποσών μειώσεων συντάξεων δημοσίου τομέα» (Β' 4536/14.10.2020), με την οποία ορίστηκαν τα ακόλουθα: «Επιστρέφονται αναδρομικά ποσά συντάξεων που αντιστοιχούν στις πραγματοποιηθείσες μειώσεις των κύριων συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως και 12.05.2016, οι οποίες θεσπίστηκαν με τις διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ...» (άρθρο 1). «Δικαιούχοι επιστροφής αναδρομικών ποσών είναι οι κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 1 της παρούσας συνταξιούχοι του Δημοσίου και οι συνταξιούχοι υπάλληλοι των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις του βαρύνουν το Δημόσιο, είτε τους οικείους φορείς, ...» (άρθρο 2 παρ. 1). «Ο e-ΕΦΚΑ, στον οποίο περιήλθαν σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4387/2016 οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν στις συντάξεις του Δημοσίου διενεργεί επιστροφές στους συνταξιούχους που υπάγονται σε αυτόν ...» (άρθρο 4). «1. Η καταβολή των επιστρεπτέων από τον e-ΕΦΚΑ ποσών γίνεται με εφάπαξ καταβολή μέχρι την 31η.12.2020. 2. ... 3. Τα ανωτέρω ποσά καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους ...» (άρθρο 5).

15. Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 933 παρ.1 του ΚΠολΔ, οι λόγοι που αφορούν την απαίτηση και αντλούνται κυρίως από το ουσιαστικό δίκαιο, μπορούν να αναφέρονται είτε στην ύπαρξη, είτε στην άσκηση, είτε στην απόσβεση της απαίτησης (εξόφληση, συμψηφισμός, καταγγελία). Κάθε πλέγμα πραγματικών περιστατικών που είναι δυνατό να αποτελέσει την πραγματική βάση (γνήσιας ή καταχρηστικής) ένστασης κατά το ουσιαστικό δίκαιο, η οποία αναιρεί την έννομη συνέπεια του κανόνα στον οποίο στηρίζεται η απαίτηση του επισπεύδοντος δανειστή, μπορεί να αποτελέσει λόγο ανακοπής του άρθρου 933 κατά της υπό εκτέλεση απαίτησης. Όσον αφορά δε τον λόγο της ανακοπής κατά της απαίτησης που συνιστά

ένσταση και αμφισβητεί την απαίτηση, πρέπει να αποδεικνύεται από τον ανακόπτοντα και ισχύει η υποχρέωση της άμεσης (παραχρήμα) απόδειξης, διαφορετικά απορρίπτεται και αυτεπαγγέλτως ο λόγος αυτός ως απαράδεκτος (άρθρο 933 παρ. 4 ΚΠολΔ). Η επιβολή της παραχρήμα απόδειξης αφορά κατ' αρχήν τους αποσβεστικούς λόγους ανακοπής (ΑΠ 412/2005, 253/2002), περιλαμβάνει, όμως, και οποιαδήποτε απόσβεση της απαίτησης, έστω και αν κατά το ουσιαστικό δίκαιο η σχετική ένσταση υπάγεται στις παρακωλυτικές της άσκησης του ουσιαστικού δικαιώματος ενστάσεις (ΑΠ Ολ. 49/2005, ΑΠ 895, 1329/2014, 754/2004). Η ρύθμιση που καθιερώνει η διάταξη αυτή, είναι ειδική και υπερισχύει των διατάξεων της τακτικής ή της ειδικής διαδικασίας, με την οποία εκδικάζεται κατά τα λοιπά η ανακοπή και αποσκοπεί, με το απαράδεκτο που καθιερώνει, στην αποφυγή παρέκλυσης της εκτελεστικής διαδικασίας και τον περιορισμό των δικών περί την εκτέλεση, ώστε να μην αποδυναμώνονται οι εκτελεστοί τίτλοι με την καθυστέρηση της εκτέλεσής τους (ΑΠ Ολ. 10/1993, ΑΠ 622/1999, 752/2001, 1203/2020). Κατά την έννοια δε της διάταξης αυτής, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο και το σκοπό της, αλλά και από το γεγονός ότι αφορά σε δίκες περί την εκτέλεση, όπου οι απαιτήσεις είναι εξοπλισμένες με εκτελεστό τίτλο, άμεση απόδειξη δεν σημαίνει απλώς προαπόδειξη, την οποία, αν και την προϋποθέτει, δεν ταυτίζεται εννοιολογικά, αλλά απόδειξη των αποσβεστικών της εκτελούμενης απαίτησης ισχυρισμών, κατά την υποβολή τους, μόνο με έγγραφα ή δικαστική ομολογία (βλ. ΑΠ 1051/2010, 284/2008, 1856/2005, 44/2004, 253/2002, 370/2001), σε κάθε περίπτωση, είτε δηλαδή ο επικαλούμενος αποσβεστικός λόγος ανάγεται σε χρόνο πριν από την έκδοση της εκτελούμενης δικαστικής απόφασης, είτε σε μεταγενέστερο (ΑΠ 1203/2020, 115/2001, 622/1999). Και τούτο προκειμένου να μην φαλκιδευτεί και το δικαίωμα του αντιδίκου για ανταπόδειξη. Επισημαίνεται ότι κατά το άρθρο 933 παρ. 3 του ΚΠολΔ αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικασμένο, το οποίο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν, καθώς και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν, από τις τελευταίες δε εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα. Το δεδικασμένο, όμως, δεν εκτείνεται στις μη προταθείσες ενστάσεις που δεν μπορούσαν να προταθούν, γιατί τα πραγματικά περιστατικά τα οποία τις θεμελιώνουν προέκυψαν το πρώτον μεταγενέστερα και επομένως δεν ισχύει γι' αυτές το εκ του άρθρου 933 παρ. 3 ΚΠολΔ απαράδεκτο (ΑΠ 1309/2007,

868/2019), όπως, επίσης και όταν κατά τον κρίσιμο για τη μεταγενέστερη δίκη χρόνο έχει επέλθει μεταβολή του νομικού καθεστώτος, που διέπει την έννομη σχέση ή τις έννομες συνέπειες που απορρέουν από αυτή, αφού δεν υπάρχει τότε η απαιτούμενη για την ενεργοποίηση του δεδικασμένου ταυτότητα νομικής αιτίας (ΑΠ Ολ. 3/2003, ΑΠ 413/2014).

16. Εξ άλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 904, 915, 916 και 924 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι η μερική μόνο απόσβεση της επίδικης απαίτησης, οποτεδήποτε αν έγινε, δεν συνεπάγεται την ακύρωση των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, γιατί το εν μέρει άκυρο της επιταγής αρκεί για να ισχυροποιήσει την ενεργούμενη εκτέλεση, εφ' όσον ο ανακόπτων οφειλέτης δεν προσφέρεται στην εκπλήρωση του εκτελουμένου τίτλου, κατά το ποσό που αυτός είναι έγκυρος, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων, το δε ζήτημα του ύψους της απαίτησης, για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύδεται η εκτέλεση, εξετάζεται κατά την κατάταξη (ΑΠ 237/1976, 1445/1980, 959/2019).

17. Στην προκειμένη περίπτωση, με τη ... απόφαση του II Τμήματος έγινε εν μέρει δεκτή η από ... αγωγή του καθ' ου και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σ' αυτόν, ως αποζημίωση, το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (28.387,21 €), νομιμοτόκως από την επίδοση σ' αυτό της αγωγής, ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, για τη ζημία που υπέστη κατά το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 31.12.2018, εξαιτίας της περικοπής της σύνταξής του κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου πρώτου παρ. Β3 του ν.4093/2012, οι οποίες αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις. Εξάλλου, με τις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 33 ν. 4734/2020, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 8.10.2020, προβλέφθηκε η επιστροφή από τον ΕΦΚΑ στους συνταξιούχους του Δημοσίου και στους συνταξιούχους που διέπονται από το ίδιο με τους δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους και στρατιωτικούς συνταξιοδοτικό καθεστώς, των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της κύριας σύνταξής τους για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως και 12.5.2016 με βάση τις διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Δοθέντος δε ότι ο ν. 4734/2020 δημοσιεύθηκε μετά τη συζήτηση της αγωγής του καθ' ου η ανακοπή (16.5.2019), επί της οποίας εκδόθηκε η 2585/2020 απόφαση του II Τμήματος, η εξέταση του δεύτερου λόγου ανακοπής, με τον οποίο προβάλλεται

ένσταση καταβολής (δικαιοφθόρο γεγονός) μέρους της απαίτησης, δεν κωλύεται λόγω του δεδικασμένου που απορρέει από την ... απόφαση του Δικαστηρίου τούτου (βλ. σκέψη 15 της παρούσας).

18. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης του άρθρου 933 παρ. 4 του ΚΠολΔ, αυτή περιλαμβάνει οποιαδήποτε απόσβεση της απαίτησης και, συνεπώς, και τυχόν επελθούσα, κατ' εφαρμογή των οριζομένων στο άρθρο 33 του ν. 4734/2020 και των διατάξεων της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας Κ.Υ.Α. 11321/3311/1610/2020, εν μέρει απόσβεση των αξιώσεων των συνταξιούχων του Δημοσίου. Εν προκειμένω, οι ανακόπτοντες επικαλούνται μεν τις προεκτεθείσες διατάξεις του ν. 4734/2020 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας κ.υ.α., δεν προσδιορίζουν όμως το ύψος της νομοθετικά αναγνωρισμένης, σε αφηρημένο και όχι εξατομικευμένο επίπεδο, ενοχής, ούτε αποδεικνύουν την καταβολή στον καθ' ού των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της σύνταξής του για το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα (11.6.2015 έως 12.5.2016), κατ' εφαρμογή των ως άνω διατάξεων. Ενόψει δε αυτών, εφόσον δεν αποδεικνύεται αμέσως η απόσβεση της σχετικής αξίωσης του καθ' ου, ο λόγος αυτός ανακοπής είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος (βλ. και ΕλΣ Τέταρτο Τμήμα 249/2022). Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι ανακόπτοντες δύναται να προβάλλουν σε ύστερο στάδιο της εκτελεστικής διαδικασίας, με ανακοπή, την τυχόν καταβολή μέρους της απαίτησης του καθ' ου.

19. Με τον τρίτο λόγο οι ανακόπτοντες προβάλλουν ότι η επισπευδόμενη σε βάρος τους αναγκαστική εκτέλεση από τον καθ' ου η ένδικη ανακοπή, υπό τις παρούσες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (πανδημία και την εξ αυτής οικονομική αβεβαιότητα), σε συνδυασμό με τη δημοσιονομική σταθερότητα, η οποία επιτάσσει την όσο το δυνατόν πρόβλεψη των οικονομικών υποχρεώσεων του Δημοσίου σε σταθερή βάση, συνιστά κατάχρηση του σχετικού δικαιώματός του.

20. Από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 1 και 94 παρ. 1, 2 και 4 του Συντάγματος συνάγεται ότι η αξίωση για δικαστική προστασία έχει ως αντικείμενο την προστασία του δικαιώματος, όχι μόνο με τη μορφή της δεσμευτικής διάγνωσης, αλλά και με τη μορφή της αναγκαστικής εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης, ώστε να καθίσταται ενεργός η παρεχόμενη δικαστική προστασία με τον εξαναγκασμό του ηττωμένου διαδίκου να συμμορφωθεί προς αυτήν. Για τον λόγο δε αυτό η μέσω

αναγκαστικής εκτέλεσης πραγμάτωση της απαίτησης του δανειστή ιδιώτη έναντι του Δημοσίου ή νπδδ αποτελεί άσκηση ουσιαστικού δικαιώματος που ανήκει στο δημόσιο δίκαιο (ΑΠΟλ 431/1981, 49/2005), δικαίωμα το οποίο, άλλωστε, καλύπτεται και από την εγγύηση της έννομης προστασίας των άρθρων 2 § 3 και 14 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΣΑΠΔ), που, μαζί με το προαιρετικό Πρωτόκολλό του, κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997, επικυρώθηκε και άρχισε να ισχύει για την Ελλάδα από 5.8.1997, καθώς και από τη θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου.

21. Εξάλλου, στα άρθρα 25 παρ. 1 του Συντάγματος που ορίζει ότι: «Η καταχρηστική άσκησης δικαιώματος δεν επιτρέπεται», 17 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), που κατοχυρώνει την απαγόρευση κατάχρησης των δικαιωμάτων και ελευθεριών που προστατεύονται από τη Σύμβαση, καθώς και 281 του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο «Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος», αποτυπώνεται γενική δικαυκή αρχή που διαπνέει το σύνολο της έννομης τάξης, σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η άσκηση ενός δικαιώματος κατά τρόπο που να οδηγεί σε καταστρατήγηση του σκοπού για τον οποίο αναγνωρίστηκε από την έννομη τάξη (βλ. και τις διατάξεις των άρθρων 20 της Δικονομίας του ΕλΣ, 42 του ΚΔΔ και 116 του ΚΠολΔ που επιβάλλουν τη συμπεριφορά των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους κατά τη διεξαγωγή της δίκης σύμφωνα με τους κανόνες της καλής πίστης και των χρηστών ηθών και την εκ μέρους τους αποφυγή παρελκυστικών τακτικών). Η αρχή αυτή έχει εφαρμογή και κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και, συνεπώς, λόγω ανακοπής κατ' άρθρο του 933 του ΚΠολΔ μπορεί να αποτελέσει και η αντίθεση της επισπευδόμενης διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης στην καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη, στον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (ΕλΣ 1433/2001, 591, 599, 1250/2002, ΑΠ Ολ 431/1981, 448/1984, 1096/1988, 115/1994, 49/2005, ΑΠΟλ 12/2009, ΑΠ 95/2006, ΑΠ 385/2010, ΑΠ 152/1989, και ως προς την περιορισμένη εφαρμογή του άρθρου 17 της ΕΣΔΑ βλ. ιδίως αποφ. ΕΔΔΑ της 1.7.1961, Lawless κατά Ιρλανδίας, σκ. 7, της 6.1.2011, Paksas κατά Λιθουανίας, σκ. 87-88). Και τούτο ανεξαρτήτως του εάν η υποκείμενη σχέση, στην οποία στηρίζεται ο τίτλος που αποτελεί το θεμέλιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι δημοσίου ή

ιδιωτικού δικαίου, αφού τόσο το δικαίωμα του δανειστή ιδιώτη όσο και το συμφέρον του οφειλέτη Δημοσίου χρήζουν ισόρροπης προστασίας (ως προς την απαγόρευση ή μη της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος δημοσίου δικαίου βλ. ΕλΣ 2076/2018 και σε αντιδιαστολή ΣτΕ 1626/2018, 2677, 2850, 919/2017, 1597, 1418, 343/2016, 2090-2091, 1440, 338, 201/2014, 4442/2011, 713/2010, 14/2006, 566, 568/1999, πρβλ. επίσης ΕλΣ 6436/2015, Διοικ. Πρωτ. Αθηνών 5632/2002).

22. Ενόψει δε αυτών, ο προβαλλόμενος τρίτος λόγος της ένδικης ανακοπής είναι παραδεκτός και νόμιμος, πρέπει δε να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική του βασιμότητα.

23. Περαιτέρω, η άσκηση από τον δανειστή του δικαιώματός του για την είσπραξη της απαίτησής του, ήτοι για την ικανοποίηση θεμιτού συμφέροντός του, συνδέεται με τη διαχείριση της περιουσίας του, τον τρόπο της οποίας αυτός ελεύθερα κατ' αρχήν αποφασίζει, εκτός εάν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπάρχει υπέρβαση των αρχών της καλής πίστης, των χρηστών ηθών και του κοινωνικοοικονομικού σκοπού του δικαιώματος (πρβλ. ΑΠ Ολ. 5/2011, ΑΠ 823/2010, 91/2011), οπότε επιβάλλεται να ισχύσει ο περιορισμός της άσκησης του δικαιώματος προς αποφυγή αφόρητων συνεπειών (ΑΠ Ολ. 7/1991, ΑΠ 1077/2015, ΑΠ 1291-1292/2019). Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου η άσκηση του σχετικού δικαιώματος να θεωρηθεί ως καταχρηστική, θα πρέπει η προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο οικονομικός ή κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος να προκύπτει από τη συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε ή τις ειδικότερες συνθήκες υπό τις οποίες ασκείται το δικαίωμα ή από άλλα περιστατικά, τα οποία, χωρίς να εμποδίζουν τη γέννηση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή την άσκησή του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου (ΑΠ Ολ 62/1990, ΑΠΟλ 17/1995, 893/2008, 1183/2009, ΑΠ 2146/2009, 9/2010, 1627/2012, ΑΠ 2045/2014).

24. Άλλωστε, η σύμφωνη με την καλή πίστη επίσπευση και διεξαγωγή της αναγκαστικής εκτέλεσης αποτελεί μία ακόμη έκφανση της αρχής της αναλογικότητας, η οποία διέπει όλη τη δημόσια δράση, δεσμεύει συνεπώς και τη δικαστική λειτουργία. Θέτει δε, με τις επιμέρους αρχές στις οποίες αναλύεται, όρια, τα οποία απαγορεύουν τη χρήση μέσων εκτέλεσης άρα και την επιχείρηση των σχετικών πράξεων εκτέλεσης, όταν τα μέσα αυτά δεν είναι κατάλληλα για να επιτύχουν τον σκοπό της εκτελεστικής διαδικασίας (αρχή της καταλληλότητας), όταν

δεν είναι αναγκαία επειδή υπάρχει άλλο ηπιότερο μέσο (αρχή της αναγκαιότητας ή του ηπιότερου μέσου) καθώς και όταν προκαλούν ζημία, η οποία είναι δυσανάλογα μεγάλη και επιβαρυντική για τον θιγόμενο, γιατί τα ωφελήματα που επιδιώκει ο επισπεύδων με τις πράξεις εκτέλεσης δεν βρίσκονται σε αρμόζουσα λογική ακολουθία με τις αρνητικές επιπτώσεις αυτής για τον καθ' ου η εκτέλεση (ΑΠ Ολ. 2101/1984, 43/2005). Εντούτοις, το ζήτημα, αν οι συνέπειες που συνεπάγεται η άσκηση του δικαιώματος είναι επαχθείς για τον υπόχρεο, πρέπει να αντιμετωπίζεται και σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες, οι οποίες μπορεί να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησης του δικαιώματός του (πρβλ. ΑΠ Ολ. 6/2016, ΑΠ 736/2012, 385/2010, 395/2009, 381/2009, 1878/2007, 263/2007, 65/2005).

25. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, καταχρηστική μπορεί να είναι και η επίδοση επιταγής προς πληρωμή, η οποία αποτελεί την πρώτη πράξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Προκειμένου δε να κριθεί, αν η επίδοση της επιταγής προς πληρωμή αποτελεί κατάχρηση δικαιώματος λαμβάνονται υπόψη, εφόσον προβάλλονται με την ανακοπή, οι ειδικότερες περιστάσεις άσκησης του σχετικού δικαιώματος και ειδικότερα η συμπεριφορά του επισπεύδοντος, το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης, με την οποία αναγνωρίζεται/επιδικάζεται χρηματική αξίωση του επισπεύδοντος, έως την επίδοση της επιταγής προς πληρωμή, καθώς και οι συνέπειες που δύναται να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση της ικανοποίησης του δικαιώματός του καθώς και σε βάρος του υποχρέου, ενόψει και του ύψους της οφειλής [ΕΛΣ 1250/2002 και ως προς την καθυστέρηση συμμόρφωσης βλ. απόφ. ΕΔΔΑ της 15.10.2019 (αρ. προσφ. 64098/09), Kuzhelev κλπ κατά Ρωσίας, σκ. 110].

26. Ειδικότερα δε, όταν επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ πρέπει να συνεκτιμώνται οι άμεσες και μελλοντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις και ο βαθμός διακινδύνευσης της δημοσιονομικής ισορροπίας, ενόψει και των πεπερασμένων δημοσίων πόρων, οι οποίοι πρέπει να διανέμονται με γνώμονα τη συνταγματική αρχή της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, η οποία είναι αναγκαίο μέσο για τη διασφάλιση της συνέχειας στην οικονομική λειτουργία του Κράτους και της εκτέλεσης της κατά το Σύνταγμα αποστολής του (ΕΛΣ Ολ. πρακτ. 26^{ης} Γεν. Συν/σης της 17.12.2014, απόφ. 244/2017).

27. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα : Με τη ... απόφαση του ΙΙ Τμήματος, αντίγραφο της οποίας επιδόθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο και στον e-ΕΦΚΑ στις ... και ... αντίστοιχα, έγινε εν μέρει δεκτή η από ... αγωγή του καθ' ου και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σ' αυτόν, ως αποζημίωση, το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (28.387,21 €), νομιμοτόκως από την επίδοση σ' αυτό της αγωγής, ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, για τη ζημία που υπέστη κατά το χρονικό διάστημα από 1.2.2013 έως 31.12.2018, εξαιτίας της περικοπής της σύνταξής του κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου πρώτου παρ. Β3 του ν.4093/2012, οι οποίες αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις. Ακολούθως, με τις προσκομιζόμενες σε επικυρωμένα αντίγραφα από ... (αριθμ. πρωτ. ...) και ... (αριθμ. πρωτ. ...) αιτήσεις του καθ' ου προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αντίστοιχα, οι οποίες στη συνέχεια διαβιβάστηκαν στο Γραφείο Διοικητή του ΕΦΚΑ (βλ. το με αρ. πρωτ. ... διαβιβαστικό έγγραφο), αυτός ζήτησε να του καταβληθεί το ως άνω ποσό με τους νόμιμους τόκους, ύψους 3.378,46 ευρώ, ήτοι συνολικά το ποσό 31.765,67 ευρώ. Δοθέντος, όμως, ότι παρά τις οχλήσεις του η συνταξιοδοτική Διοίκηση δεν συμμορφώθηκε προς το περιεχόμενο της προαναφερόμενης απόφασης του ΙΙ Τμήματος, με την από ... αίτησή του ζήτησε από το Δικαστήριο τη χορήγηση πρώτου εκτελεστού απογράφου της ως άνω απόφασης για την ενέργεια αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ προς ικανοποίηση της ως άνω απαίτησής του. Κατόπιν αυτού, ο Πρόεδρος του παρόντος Τμήματος περιέβαλε την ανωτέρα απόφαση, κατ' άρθρο 918 του ΚΠολΔ, με τον εκτελεστήριο τύπο και, ακολούθως, εκδόθηκε το πρώτο εκτελεστό απόγραφο (...), αντίγραφο του οποίου, με την από ... επιταγή προς πληρωμή, επιδόθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο και στον e-ΕΦΚΑ στις

28. Με τα δεδομένα αυτά, η επίσπευση από τον καθ' ου αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Δημοσίου και του ΕΦΚΑ για την ικανοποίηση της απαίτησής του, που επιδικάστηκε με την 2585/2020 τελεσίδικη απόφαση του ΙΙ Τμήματος, δεν είναι καταχρηστική. Και τούτο, διότι οι ανακόπτοντες δεν επικαλούνται ότι επέδειξαν εμπράκτως οποιαδήποτε πρόθεση συμμόρφωσης προς την ως άνω απόφαση και καταβολής στον καθ' ου του επιδικασθέντος ποσού, παρά την πάροδο ικανού χρόνου από την επίδοση σ' αυτούς της επίμαχης απόφασης και τις επανειλημμένες οχλήσεις

του καθ' ου, τυχόν δε επαχθείς συνέπειες που συνεπάγεται η επίδοση της επίδικης επιταγής δεν καθιστούν τη συμπεριφορά του καθ' ου μη ανεκτή κατά το δίκαιο, κακόβουλη και κείμενη εκτός των ορίων που θέτουν τα χρηστά ήθη και η καλή πίστη, αφού η ανωτέρω επιλογή εντάσσεται στο δικαίωμα διαχείρισης της περιουσίας του. Άλλωστε, οι ανακόπτοντες δεν επικαλούνται, κατά τρόπο συγκεκριμένο, την πρόκληση σ' αυτούς ιδιαίτερα επαχθών και μη ανεκτών κατά τους κανόνες των χρηστών ηθών συνεπειών από την επίσπευση της ένδικης αναγκαστικής εκτέλεσης, καθόσον, μάλιστα, πρόκειται για μικρού ύψους απαίτηση, αλλά περιορίζονται στην αφηρημένη επίκληση της πανδημίας και στην ανάγκη για δημοσιονομική σταθερότητα, χωρίς να παραθέτουν συγκεκριμένα αριθμητικά στοιχεία (βλ. και ΕΛΣ Τέταρτο Τμήμα 249/2022). Ενόψει δε αυτών, ο ως άνω λόγος ανακοπής, πέραν της πρόδηλης αοριστίας του, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

29. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, και δεδομένου ότι δεν προβάλλονται άλλοι λόγοι, πρέπει η υπό κρίση ανακοπή να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την κρινόμενη ανακοπή.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 12 Απριλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΟΦΙΑΝΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 14 Απριλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ